

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

หลักสูตรชั้นประถมศึกษา มีจุดมุ่งหมายสำคัญที่จะส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก เพื่อให้สามารถดำรงตนเป็นพลเมืองดีของชาติในระบอบประชาธิปไตย กล่าวคือฝึกอบรมให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น เกี่ยวกับความเจริญแห่งตนข้อที่ 1¹ กล่าวว่า ใ้รักการศึกษา เล่าเรียน มีนิสัยชอบค้นคว้าหาความรู้ด้วยเป็นนิจ คุณลักษณะดังกล่าวนี้จะต้องอาศัยทักษะที่สำคัญประการหนึ่ง คือการอ่าน การอ่าน² หมายถึงการใช้สายตาสังเกตและแยกแยะตัวหนังสือเป็น ออกเสียงได้ตรงกับคำที่อ่าน แปลความหมายของคำได้ รู้ส่วนประกอบของคำ การอ่านออกเสียง เป็นประโยค การอ่านทำนองเสนาะ การอ่านในใจ การอ่านเอาความ การอ่านเพื่อความบันเทิง การอ่านเพื่อแสวงหาความรู้ และการอ่านเพื่อวิพากษ์วิจารณ์ เป็นต้น ฮาฟเนอร์³ (Halfner) ได้กล่าวว่า กระบวนการอ่านมี 4 ชั้น ดังนี้

1. ผู้อ่านแปลงเสียงจากตัวอักษร
2. ผู้อ่านเข้าใจความหมาย
3. ผู้อ่านมีปฏิริยาต่อสิ่งที่อ่าน

¹กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2503 (พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2517), หน้า 1.

²หน่วยศึกษานิเทศ, กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ, เอกสารการนิเทศการศึกษา (พระนคร : โรงพิมพ์ส่งเสริมอาชีพ, 2508), หน้า 169.

³Lawrence E. Halfner, and Hayden B. Jolly, Pattern of Teaching Readings in the Elementary School (New York: The Macmillan Company, 1972), p. 3.

4 ผู้อ่านนำบางส่วนจากสิ่งที่อ่านไปใช้

ในชั้นที่ 4 ของการอ่านนี้เอง ฮาฟเนอร์⁴ (Hafner) ได้อธิบายต่อไปว่า ความมุ่งหมายของการสอนอ่านก็คือเพื่อให้เด็กเกิดพัฒนาการทางบุคลิกภาพ สังคม และสติปัญญา การอ่าน จะช่วยให้เด็กมีวุฒิภาวะสูงขึ้น และกลายเป็นบุคคลที่น่าสนใจและมีประโยชน์คนหนึ่ง

นักการศึกษาอื่น ๆ ได้กล่าวถึงการอ่านไว้ อีกหลายทัศนะ เช่น

ชทอฟเฟอร์⁵ (Stauffer) กล่าวว่า การอ่านมีความหมายมากกว่าขบวนการสะสมความจำชื่ออักษร และเสียงหรือการเปล่งเป็นประโยค 1 คำ 2 คำ และอื่น ๆ และผู้อ่านจะได้รับแรงศรัทธา ความสุข และความพอใจที่มีอยู่ในสิ่งที่อ่าน และมีผลต่อตัวผู้อ่าน

สกอเลอร์⁶ (Schoeller) กล่าวถึงประโยชน์ของการอ่านว่า เด็กทุกคนจะคิดในขณะที่อ่าน เด็ก ๆ ในชั้นเรียนควรได้รับการสนับสนุนให้คิดได้มากขึ้นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียน ไม่มีเด็กคนใดสามารถเข้าใจสิ่งที่อ่าน หากปราศจากการคิด แสดงให้เห็นว่าการอ่านเป็นการพัฒนาความคิดนั่นเอง และ เจนกินสัน⁷ (Jenkinson) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่า ดูเหมือนว่าการอ่านจะเป็นธุรกิจของมนุษย์ทุกคน

4 Ibid, p.7.

5 Russel G. Stauffer, Teaching Reading as A Thinking Process (New York : Harper & Row, Publishers 1969), p.5.

6 Arthur W. Schoeller, "Reading Help pupils think to Learn," The Instructor, 5 (January, 1973), p.55.

7 Marion D. Jenkinson, "Reading" The Elementary School Journal, 1 (October, 1970), p.7.

โดยนัยนี้ผู้ที่ไม้อ่านหรือไม่มีความสามารถในการอ่านย่อมไม่พัฒนาเท่าที่ควร เนื่องจาก การอ่านมีประโยชน์และมีความสำคัญต่อเด็กและพลเมืองทั้งกล่าวมาแล้ว ฉะนั้นบทบาท ของโรงเรียน หลักสูตร ครู และผู้เกี่ยวข้องในการอ่านจึงเป็นปัจจัยสำคัญต่อการฝึกฝน และเพิ่มพูนคุณภาพของบุคคล นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงการเรียนการสอนอ่านไว้ อีกเช่น บรอน⁸ (Braun) แสดงทัศนะว่า ครูที่มีความไวต่อความรู้สึกจะสามารถช่วย ให้เด็กเห็นว่าการอ่านมีผลต่อความรู้สึกชั้นบน ความเศร้า และความพอใจ และหาก ความรู้สึกเช่นนั้นเกิดขึ้นจากกิจกรรมการอ่านแล้ว การอ่านจะเป็นส่วนหนึ่งในโลกของเด็ก หนังสือเป็นปัจจัยสำคัญในการอ่าน หากเด็กไม่มีหนังสือสำหรับอ่านก็เป็นไปไม่ได้ว่าเด็กจะ ได้รับประโยชน์จากการอ่าน คุณ⁹ (Dunne) กล่าวว่า สิ่งแรกที่ครูจะต้องเตรียม ในการจัดโปรแกรมการอ่านให้แก่เด็ก คือ รวบรวมหนังสือที่มีคุณภาพจำนวนหนึ่งวางไว้ให้ สะดวกตามโต๊ะอ่านหนังสือ หรือมุมหนังสือ หนังสือที่ครูจัดหาไว้ให้นักเรียนอ่านควรเป็น หนังสือที่อยู่ในขอบข่ายความสนใจของนักเรียนด้วย บันดี¹⁰ (Bundy) มีความเห็นว่า เด็กปกติทุกคนจะเรียนการอ่านสองวิธี คือ พัฒนาทักษะการอ่านจากทางโรงเรียนด้วยการ ใช้แบบเรียนและแบบฝึกหัด ซึ่งมีประโยชน์แก่ชีวิตจริงเพียงเล็กน้อย ในขณะที่เขาต้องการ พัฒนาทักษะการอ่านในโลกภายนอกซึ่งเป็นชีวิตอันแท้จริง การอ่านในโลกภายนอกได้แก่

⁸Carl Braun, "Fostering a Need to Read," The Elementary School Journal, 3 (December, 1971), p. 135.

⁹Hope W. Dunne, The Art of Teaching Reading (Ohio : Bell & Howell Company, 1972), p.15.

¹⁰Lester L. Bundy, "The Traditional View of Reading Instruction is Inadequate," The Reading Teacher, (May, 1974), p. 774.

การอ่านสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวกับดนตรี โทรทัศน์ ภาพยนต์ วิทยุ การแสดง และอื่น ๆ

เมื่อการอ่านเป็นสิ่งจำเป็นในชีวิตปัจจุบัน เด็กก็ควรได้อ่านสิ่งที่ตรงตามความต้องการของเขา โรงเรียนควรจัดเตรียมสิ่งที่เด็กต้องการไว้ให้เด็กเลือกอ่าน ผู้ปกครองและบ้านก็ต้องสนับสนุนการอ่านของเด็กเช่นเดียวกัน เพราะลำพังหนังสือแบบเรียนซึ่งมีเนื้อหาจำกัดย่อมไม่สนองความต้องการของเด็กได้เพียงพอ หนังสืออ่านประกอบเป็นหนังสือประเภทหนึ่งที่สูง เสริมความพร้อม ความสนใจ และช่วยในการเรียนวิชาต่าง ๆ ให้แตกฉานลึกซึ้ง กว้างขวางออกไป จำนวน คลองการเขียน¹¹ กล่าวว่า ลักษณะทั่วไปของหนังสืออ่านประกอบ ถ้าสำหรับเด็กเล็กก็พยายามทำให้น่าดู น่าอ่าน โดยมีรูปภาพ สวย ๆ ประกอบ ใช้ตัวหนังสือใหญ่ ใช้คำประหยัด ชั่ว ๆ กัน เด็กชั้นสูงขึ้นไปหนังสืออ่านก็มีลักษณะที่จูงใจให้เด็กเกิดความตื่นเต้น สนุก อยากอ่านให้ทราบรายละเอียดค่อ ๆ ไป หนังสืออื่น ๆ ที่เด็กมักสนใจเช่น นิทาน เทพนิยาย เรื่องขำขัน เรื่องของสัตว์และพืช การเล่นต่าง ๆ เรื่องสืบสวนหรือมหัศจรรย์ เป็นต้น ไทคท์¹² (Tiedt) กล่าวว่า การที่เด็กได้อ่านหนังสือเกี่ยวกับสัตว์ เทพนิยาย ขำขัน ลับสมอง มหัศจรรย์ และหนังสือภาพช่วยให้เด็กมีความคิดริเริ่มในการวาดภาพ และสามารถเขียนเรื่องสั้นและโคลงเกี่ยวกับภาพที่วาดนั้นได้ หนังสืออีกประเภทหนึ่งที่เด็กชอบกันมากที่สุดคือ หนังสือการ์ตูน ซึ่งเป็นหนังสือที่มีทั้งภาพและคำบรรยายเป็นเรื่องราวติดต่อกัน วีระ พุฒกลาง¹³ กล่าวถึงคุณ

¹¹จำนวน คลองการเขียน, "หนังสืออ่านประกอบ", วารสารประชาศึกษา, 7 (กุมภาพันธ์, 2513), หน้า 408 - 411.

¹²Sidney W. Tiedt and Iris M. Tiedt, "Imaginative Books Inspire Imaginative Writing," The Elementary School Journal, 1 (October, 1965), pp. 18-21.

¹³วีระ พุฒกลาง, "การ์ตูนกับการเรียนการสอน", วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ, 2 (กันยายน, 2514), หน้า 45 - 46.

ประโยชน์ของหนังสือการ์ตูนว่า หนังสือการ์ตูนให้สิ่ง เหล่านี้แก่เด็ก

1 ทำให้เด็กเกิดมโนภาพที่ดีงาม หนังสือการ์ตูนที่จะช่วยสร้างสรรคให้เด็ก เกิดความคิดและจินตนาการที่ดีงาม เช่น หนังสือการ์ตูนชุดซิลเคอเรลลา ชุดหนูน้อยพินอคคิโอ เป็นต้น

2 ทำให้เกิดความสนใจมากขึ้น หนังสือการ์ตูนโดยทั่วไปต่างก็มีสิ่ง ไร้อยู่ใน ตัวแล้ว เช่น ตัวพระเอก หรือเนื้อเรื่องที่น่าสนใจ ถ้าครูรู้จักเลือกหนังสือที่มีสาระเหมาะสม แก้วของ เด็กมาให้อ่านหรือแม่แต่ครูปลูกภาพก็ยังจะทำให้เด็กเกิดความรักที่จะอ่านยิ่งขึ้น

3 ทำให้เกิดแนวความคิดที่ดี ขบวนการของหนังสือการ์ตูนเป็นการ เขียนหรือ เล่าเรื่องโดยอาศัยภาพประกอบ ถ้าครูจะเลือกหนังสือที่ให้คติแนวความคิดที่ดีให้แล้วจะ เป็นการช่วยสร้างสรรคความคิดให้เกิดขึ้นกับเด็กทีละ เล็กละน้อย

4 หนังสือการ์ตูนบางเล่ม บางเรื่อง จะทำให้เด็กจดจำวิธีการ แม้แต่คำสนทนา ที่แปลกออกไป (ถ้าหนังสือให้สาระ เด็กก็จะจดจำไป)

ในตลาดหนังสือปัจจุบันนี้มีหนังสือสำหรับเด็กมากมายหลายชนิดทั้งที่ส่งคุณค่าเหมาะสม แก่เด็ก และชนิดที่เด็กไม่ควรอ่าน โรงเรียนและบ้านต้อง เลือกเฟ้นหนังสือที่เหมาะสม มีประโยชน์และสนองความต้องการของเด็กไว้ให้เด็กได้เลือกอ่าน และแม่แต่ผู้ผลิตหนังสือเองก็พยายามอย่างยิ่งที่จะผลิตหนังสือที่มีคุณค่าและตรงกับความสนใจของเด็ก ผู้ผลิต หนังสือพยายามใช้ความรู้ด้านจิตวิทยาและใช้ภาษา และความรู้เฉพาะสาขาวิชาผลิตหนังสือ ที่ส่งเสริมการอ่านและพัฒนาการของเด็กอยู่เสมอ สิริินทร์ ชวงโชติ¹⁴ กล่าวถึงการแต่ง หนังสืออ่านประกอบสำหรับเด็กว่า เมื่อเลือกหัวข้อเรื่องที่กรมวิชาการกำหนดให้แล้ว ก็ จะศึกษาค้นคว้าหาความรู้ในเรื่องนั้น ใ้รอบรู้กว้างขวาง บันทึกถ้อยคำที่เด็กควรรู้และ

¹⁴ สิริินทร์ ชวงโชติ, "การแต่งหนังสืออ่านประกอบ", คำบรรยายแก่นิสิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ห้อง 4201 (4 กุมภาพันธ์, 2517).

ภาษาที่เด็กจะเข้าใจได้ง่าย แล้วจึงดำเนินการเขียนโดยอาศัยความรู้ด้านจิตวิทยาสำหรับเด็กในการผูกเรื่อง คำเนื่อเรื่อง และใช้ภาษาที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก บางครั้งผู้แต่งหนังสืออาจจะมีความรู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชาดีแต่ไม่เคยอยู่กับเด็ก ก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้หนังสือสำหรับเด็กมีลักษณะเป็นวิชาการไม่เหมาะสมกับวัยของเด็ก อรสา กุมารี ปุกหุค¹⁵ กล่าวถึงความพยายามผลิตหนังสือเพื่อตอบสนองความต้องการของเด็กว่า เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องในด้านการใช้ภาษา จิตวิทยาในวัยเด็ก และความสมบูรณ์ในด้านความรู้ ผู้แต่งหนังสือมักไม่แต่งแคบแคบเดียว หนังสือเล่มหนึ่งมักใช้ผู้แต่งที่มีความรู้เฉพาะสาขารวมกับผู้แต่งที่มีความสัมพันธ์กับเด็กโดยตรง เช่น อยู่หรือเคยอยู่กับเด็ก กำลังสอนหรือเคยสอนเด็กในวัยต่าง ๆ

ผู้วิจัยมีความเห็นว่านอกจากความรู้เฉพาะสาขาวิชา ความรู้ด้านจิตวิทยาสำหรับเด็กและความรู้ในการใช้ภาษาแล้ว ผู้ผลิตหนังสือน่าจะมีข้อมูลที่ยืนยันได้ถึง ความสนใจ ความต้องการและปัญหาในการอ่านของเด็กวัยต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นเครื่องชี้นำในการผลิตหนังสือให้สอดคล้องกับรสนิยม และความสนใจของเด็ก อีกทั้งโรงเรียนและบ้านจะได้อาศัยข้อมูลนั้นเป็นเครื่องช่วยตัดสินใจเลือกและจัดหาหนังสือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กได้เหมาะสมยิ่งขึ้น ด้วยสาเหตุนี้เองผู้วิจัยจึงตั้งความปรารถนาที่จะศึกษาถึงแนวความสนใจ การอ่านของนักเรียนชั้นประถมปลาย อันเป็นระดับที่ผู้วิจัยกำลังเกี่ยวข้องในการสอนอ่าน อยู่ด้วยผู้หนึ่ง และเป็นช่วงวัยที่เด็กมีพัฒนาการทางการอ่านค่อนข้างสูงด้วยความหวังว่า ผลที่ได้จากการวิจัยนี้จะใช้เป็นส่วนประกอบอันสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการในด้านการอ่านของนักเรียน อันเป็นทักษะพื้นฐานที่นำไปใช้ในการศึกษา วิชาการด้านอื่นๆ และเป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตในสังคมของเขานอนาคค

¹⁵อรสา กุมารี ปุกหุค, "ความรู้เกี่ยวกับการผลิตหนังสือ," คำบรรยายแก่นิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ห้อง 4201 (11 กุมภาพันธ์, 2517).

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจหาข้อมูลว่านักเรียนในระดับประถมศึกษาตอนปลายมีความสนใจหนังสือประเภทใดบ้าง
2. เพื่อสำรวจว่ามีหนังสือประเภทใดบ้างที่นักเรียนในระดับนี้เคยอ่านและกำลังอ่านนอกเหนือไปจากแบบเรียน
3. เพื่อสำรวจหาข้อมูลว่านักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลายมีปัญหาอะไรบ้างเกี่ยวกับการอ่านหนังสือด้วยตนเอง

สมมติฐานการวิจัย

1. หนังสือที่นักเรียนเคยอ่าน กำลังอ่าน และสนใจจะอ่าน จะบ่งชี้ถึงความต้องการและรสนิยมในการอ่านของนักเรียน
2. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงจะมีรสนิยม ความสนใจ และความต้องการในการอ่านต่างกัน
3. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงจะมีปัญหาในการอ่านต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสังกัด กรมสามัญศึกษา และองค์การบริหารส่วนจังหวัดในประเทศไทย เขตละ 2 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 24 โรงเรียนรายชื่อจังหวัดและโรงเรียนจะได้จากการสุ่มแบบง่ายจากจังหวัดในแต่ละเขตและโรงเรียนในแต่ละจังหวัดนั้น

2 ในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความสนใจ ความต้องการ และปัญหาในการ
 อจนของนักเรียนด้วยการใช้แบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

2.1 เรื่องที่เกี่ยวกับหนังสือที่เคยอ่าน กำลังอ่าน และสนใจจะอ่านต่อไป

- 2.1.1 หนังสือพิมพ์รายวันและวารสาร
- 2.1.2 หนังสือสารคดีมีเกร็ดความรู้
- 2.1.3 หนังสือคำประพันธ์และสุภาษิต
- 2.1.4 หนังสืออ่านสนุกมีภาพประกอบตลอด
- 2.1.5 หนังสือการ์ตูน
- 2.1.6 หนังสืออ่านประกอบ
- 2.1.7 หนังสือนิทานเรื่องแปล และ นวนิยาย
- 2.1.8 หนังสือสอนศาสนา
- 2.1.9 หนังสือบทละคร

2.2 เรื่องที่คิดว่าจะเป็นปัญหาในการอ่าน

- 2.2.1 บริการจากโรงเรียนและคำแนะนำของครู
- 2.2.2 การสนับสนุนจากที่บ้านและผู้ปกครอง
- 2.2.3 ปัญหาทางค่านการอ่านของนักเรียนโดยตรง

คำจำกัดความ

หนังสืออ่านของนักเรียน หมายถึงหนังสือทุกชนิดที่นักเรียนอ่านออกไปจากแบบ
 เรียน

นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย หมายถึง นักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ชั้นประถม
 ปีที่ 5 - 7 ในโรงเรียนของ กรมสามัญศึกษา และองค์การบริหารส่วนจังหวัดในทุ
 ขของประเทศไทย

เขต หมายถึง เขตการศึกษา ซึ่งทั้งประเทศแบ่งออกเป็น 12 เขต ดังนี้

- เขต 1 ประกอบด้วย จังหวัด พระนคร ธนบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ
นนทบุรี นครปฐม สมุทรสาคร
- เขต 2 ประกอบด้วย จังหวัด นราธิวาส ยะลา ปัตตานี สตูล
- เขต 3 ประกอบด้วย จังหวัด ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พัทลุง
สงขลา
- เขต 4 ประกอบด้วย จังหวัด ระนอง พังงา ภูเก็ต ตรัง ภูเก็ต
- เขต 5 ประกอบด้วย จังหวัด ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ กาญจนบุรี
สุพรรณบุรี สมุทรสงคราม
- เขต 6 ประกอบด้วย จังหวัด ลพบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง อุทัยธานี อุษายา
สระบุรี ชัยนาท
- เขต 7 ประกอบด้วย จังหวัด อุตรดิตถ์ สุโขทัย พิษณุโลก เพชรบูรณ์ พิจิตร
กำแพงเพชร ตาก นครสวรรค์
- เขต 8 ประกอบด้วย จังหวัด เชียงราย แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง
แพร่ น่าน
- เขต 9 ประกอบด้วย จังหวัด เลย อุตรดิตถ์ หนองคาย สกลนคร ขอนแก่น
- เขต 10 ประกอบด้วย จังหวัด กาฬสินธุ์ มหาสารคาม ร้อยเอ็ด นครพนม
อุบลราชธานี
- เขต 11 ประกอบด้วย จังหวัด ชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ
- เขต 12 ประกอบด้วย จังหวัด นครนายก ปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี
ระยอง จันทบุรี ตราด

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ช่วยให้ครู นักการศึกษา และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้เข้าใจและรู้จักเด็กของตน
ได้ดีขึ้น จากหนังสือที่เขาเลือกอ่าน
2. ช่วยให้ครูและผู้ปกครองได้แนวคิดในการเลือกและส่งเสริมให้เด็กได้อ่านหนังสือ
ทรงความรสนิยม ของแต่ละคน

3. ช่วยให้ผู้จัดทำหนังสือแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบได้ทราบแนวความสนใจของนักเรียน และสามารถผลิตหนังสือที่เหมาะสมกับวัยและความต้องการของเด็กยิ่งขึ้น

ความจำกัดของการวิจัย

1. เนื่องจากผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามมีจำนวนหลายข้อ จึงทำให้แบบสอบถามยืดยาว ผู้ตอบคือนักเรียนมักเบื่อหน่ายต่อการอ่านและตอบคำถาม ฉะนั้น จึงอาจตอบอย่างไม่ตั้งใจนัก

2. ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามให้ผู้ตอบกาเครื่องหมายลงในช่องว่างที่ตรงกับข้อกระทงที่เป็นจริง แบบสอบถามชนิดนี้อาจสะท้อนความคิดเห็นส่วนตัวของนักเรียน และเมื่อมีแบบสอบถามให้กรอกข้อความโดยอิสระ หลังจากกาเครื่องหมายแล้ว นักเรียนก็อาจมองข้ามการกรอกข้อความไปเสียไม่ตอบ หรือตอบเพียงน้อยรายจนเห็นว่าอาจเป็นข้อมูลที่ไม่มีเพียงพอแก่การวิเคราะห์ไม่อาจนำเสนอได้

3. เนื่องจากการสุ่มตัวอย่างเป็นไปอย่างกว้างขวาง ฉะนั้นในที่หลายแห่งผู้วิจัยไม่สามารถเดินทางไปขอข้อมูลจากนักเรียนได้ด้วยตนเอง ต้องใช้วิธีส่งแบบสอบถามไปทางไปรษณีย์ ซึ่งแม้จะได้คำตอบกลับมาทุกแห่งก็ตาม แต่ก็อาจบกพร่องในการควบคุมและอำนวยความสะดวกแก่นักเรียนผู้ตอบคำถามหลายประการ ซึ่งอาจทำให้ได้รับข้อมูลที่คลาดเคลื่อนไม่ตรงจุดประสงค์ไปบ้าง

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย